

Comentari

La grandiosa foguera que s'encengué durant les calors caniculars del any catorze passat segueix encara llur obra devastadora. De la constant destrucció sols en raja rius de sanch llessada per la munió de tropes que cobreixen les llargues línies estratègiques que'ls diferents Estats majors creuen més apropòsit pera la defensa o avens de les innumerables divisions que diàriament lluyten febrosenques pera l'obtenció d'un objectiu y un abundant caudal de llàgrimes per l'amarch plor de pares, mullers y fills per la pèrdua de llurs respectius fills, marits y pares.

Abdós bandos volen guanyar; ni l'Anglaterra ni l'Alemanya, causants del sagnant conflicte, les preocupa altre cosa que la victòria, les dos fan us de tots els medis y recursos pera obtindrerla; cap se desvetlla pera assolir una prompte solució que posant fi a la *débacle* té impossible pera l'esdevenir un altre semblant cataclisme, una y altre movilitza totes les forces y organitza militarment les energies totes de la nació pera augmentar continuament les municions y demés elements de destrucció a fi de desfer per complert al adversari é imposar-li la pau, ab tant draconianes condicions que té impossible ésser en el pervindre un destorb o millor dit, una amenssa a llurs aspiracions; es una cruent edició corregida y aumentada de les guerres púniques sostingudes per les repúbliques romana y cartaginesa, que'l comú ideal de preponderancia feya impossible en tant llunyanes dates la existencia de les dugues rivals.

Anglaterra no vol que la supremacia mundial que fa uns tres cents anys que monopolitza l'hi sigui solament discutida, vol la continuació del estat de coses mundial, es el rich ordenancista enemich de tota innovació que varí son estat actual; mentres qu'Alemanya orgullosa de sí mateixa no vol sufrí el vassallatge, ni que hi hagi per sobre de ella que se li imposi, es el gest del presumptuós exagerat que vol nònomitirse, costi el que costi, del jou de caduch engranatje social que retarde la marxa de l'humanitat cap al ideal que vesillum en l'horitzó de nou pervindre.

Anglaterra ha procurat y procura atraurèrs a les demés nacions presentant a la seva rival ab propòsits de dominació mundial baix el jou d'insopòrtable militarisme suferit per el poble alemany y se constitueix en campió de les democracies y defensora de petites nacionalitats; mentres qu'Alemanya aixeca la bandera de la llibertat dels mars y la desaparició de fronteres per medi de grans confederacions.

Com el programa de la primera resulta més sugestiu rés d'estrany té qu'al seu entorn s'hagin inclinats y s'inclinin la major part de les nacions, ab molt més motiu tinguent en compte que la societat es refractoria a tota innovació que modifiqui tortament son ésser y puig més que l'ideal la mou l'interés y demés passions individuals.

Com el domini dels pobladors de nostra península en l'edat antiga fou la causa de les

guerres púniques, el predomini dels mars ocasioná en l'edat mitja y moderna, les lluytes de Espanya ab la nació inglesa y l'ambició revolucionaria del gran capdill corse encengueren les guerres napoleóniques, la competencia comercial ha fet enemigues a l'Anglaterra y Alemanya teixint llur rencor la xarxa del gran conflicte, en quin; per l'afany d'aument de territoris unes, per odis altres, ab llur bogeria guerrera porten per milions als ciutadans pacífics a ésser víctimes de la metralla y sufren els que queden tota mena de privacions ab la sublim resignació dels espartans que les creyan promogudes per les rivalitats de llurs déus mitològichs.

Sempre la societat humana cercant ideals que fomentin competencies y rivalitats y descuidant la verdadera educació individual sobre els sólits fonaments de germanor y auxili mútu.

SEVERO.

Imposicions

La nuvolada que dies enrera amenssaba desencadenarse sobre la nació espanyola, el malestar general que's sentia ha mimvat un poch.

La caiguda d'en Romanones ha desvanecut, per are, la temensa de veure'ns embolicats en el greu conflicte, quines conseqüencies cada jorn se deixen sentir més.

Es d'esperar que'ls actuals governants no deixaran el lema de neutralitat y que's preocuparan seriosament de la prompte solució dels greus problemes interiors creats per l'anormal situació mundial, adoptant els medis de que disposa pera ferlos desapareixer o quant menys aminorar llurs efectes.

No deu oblidar que la falta de treball y el crescut augment de les subsistencies, fa impossible la vida y obliga a la emigració continua de nostra joventut obrera enflaquant les energies nacionals, car la pèrdua de l'element dit, porta sempre una forta crisi en l'agricultura, industria y comerç, ja que dites fonts de riquesa y benestar necessiten imprescindiblement del treball manual de l'home, que unicament executa la classe treballadora.

Com la cobdicia dels acaparadors, fent alardes d'amor patri, forsa l'alsa en els preus de les subsistencies, aixís com les grans companyies de trasports ab l'afany d'aument de llurs interessos, pertorban la marxa natural de la nació, deu el Govern reglamentarles evitant les enormes ganancies fetas a costa de les privacions de la nombrosa classe obrera.

Si lògich es que'ls Governants en les crisis els dongui auxili, que'ls subvencioni quant sigui necessari, també ho es que'n circumstancies com les que actualment atravessem, posi limit a les exagerades ganancies d'uns quants, en perjudici de la gran majoria, arri-

bant si precis fos fins al extrem recurs de l'incautació.

Cuantes mides se disposin de reglamentació de subsistencies y evitin l'exagerat gasto de materias necessaries a fi d'obtindrer que la producció nacional sigui suficient, disminuint en lo possible l'importació, nò sols resultaran profitoses per la nació, sinó que evitará resquemors y sucesos que poden dur conflictes internacionals, y en front l'anormalitat present cuantes ordres vagin dirigides contra l'excessiu consum que's fa, avuy encaire, de certes materies y que's permeti sols d'elles el gasto imprescindible y necessari, seran ben rebudes per l'opinió, puig es general sentir que l'estalvi s'imposa pera suavitzar un poch la creixent carestia.

Que'l Govern posi a ralla a quants trafiquen ab la fam del poble y cumplirá son deber, y no's preocupi de les filies y fobies, que mals patriotes, se cuiden y defensen més llurs respectius bandos que'ls interessos de nostra patria.

REYNALD.

Soliloqui

Quant has tardat!

Anyorava ton anyal vinguda, xamosa Primavera.

La tristor de la teva companya Tardor havia rublert mon esperit de melangia, mentres el molestós Hivern ab sa crudesca augmentava ma anyorança.

Quant has tardat ma dolça fade.

Mentres la Natura tota s'enjoya riallera per gaudir de ta presència, tu, esguerpa, t'has fet esperar fins are.

Fins are poch el cucut segur missatger de costums criticables no ha deixat sentir son cant en les arbredes de l'encontrada.

Fins are les tendres aurenets no han vingut a recórrer nostres carrers y plasses ab llur vol magestuós com les ones del mar y ab llur xarroteig d'amor naixent fér agradables les fresques matinades.

Fins are arbres y plantes vivian encare l'estat letargiós de l'hivernada que ta presència deixonda y dona nova vida cubrint'ls de verdor y curullant'ls de fulles y perfumades flors que admiran per llurs brillants colors y atrauen per la fragancia de satinats pétals.

Poruca tal volta retardaves ta vinguda pera no deixar la calmosa quietut de l'altre hemisferi pera en ton traslaido tenir que contemplar ab esglay la bogeria humana.

Fogenera tal vegada no aimes les penes y fuges de les tristeses y sols quant irresistible forsa del destí t'ha forsat a seguir ton camí has decidit presentarte.

Ingrata, si ton propòsit era no fernes ton anyal visita.

Si creyas que ta benefactora presència no era necessaria y que la follia destructora no agrahiria ta vinguda quant equivocada estaves.